

SZOMBAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére és hirdetések a kiadói hivatalhoz intézendők.

Wekerle földbirtokpolitikája.

A képviselőházban elmondott miniszterelnöki program egyik legérdekesebb pontja a földbirtokpolitikára vonatkozó bejelentés volt. Részleteket nem hallottunk, úgy látszik, ezzel a miniszterelnök vagy nem akarta a kérdéseket izgatni, vagy a kényes részletek részletezését a majdan nevezendő földművelésügyi miniszterre hagyta, gondolván, hogy akinek bátorsága lesz ilyen kellemetlen terhekkel elvállalni ezt a tárcát, annak legyen hozzá esze is, hogyan vágja ki magát a bajból. Wekerlének volt annyi esze, hogy az egész kérdésnek csak a kellemes részét aratta le.

Mindenki aláírja Wekerlének azt a kijelentését, hogy a földbirtokpolitikában tettekre van szükség. Az is helyes, hogy az állam részére bizonyos esetekben a kisajátítási jog biztosíttassék. Nem is itt van a kérdés Achilles-sarka, hanem a Wekerle által bölcsen és ügyesen elhallgatott részleteknél: ott t. i., hogy kívül szemben és mily esetben legyen helye a kisajátításnak?

A földbirtokpolitikának kettős irá-

nya kell, hogy legyen: nemzeti és szociális. A nemzeti irány azt jelenti, hogy egészséges földbirtokpolitikával a magyar nyelv határát lényegesen bővíteni kell: első sorban az ország határszélein kell mindenütt megbízható és erős magyar földbirtokos osztályból mintegy modern határőrséget szervezni. A szociális irány pedig azt jelenti, hogy a kis emberek földhöz jussanak.

Wekerle sem egyik, sem másik irányban részletes programot nem ad, hanem csak egyik eszköz gyanánt jelenti be a kisajátítást.

Magánál a kisajátítás kérdésénél is rendkívül kétes annak eldöntése, hogy vajjon minő föltételek mellett és kívül szemben foghat helyet a kisajátítás? Vajjon csak az eladóvá lett birtokoknál tartatik-e fenn az állam részére kisajátítási jog, vagy az állam tetszés szerint jelöli ki, mely birtokot kíván egyszerűen kisajátítani? A második eset felette veszedelmes volna, mert a mindenkori kormány önkényének szolgáltatná ki az országot.

A további nagyon is megszívle-

lendő momentum, hogy ha a kisembereknek földet adunk, hogyan biztosítsuk őket, hogy élelmes alakzatok a földet ne tudják tőlük elharcosolni.

Arra pedig nem kisajátítási jog kell, hanem az örök bérleti rendszer vagy a járadék birtok. Mind a kettő — az ingó jelzáloggal kiegészítve — látszik értékes garanciának.

A kisajátításnál sokkal fontosabbnak és többre valónak tartjuk az otthonvédő törvényt. Nem elég földhöz juttatni a parasztot, hanem, sőt első sorban, arra legyen gondja az államnak, hogy a meglévőből ne forgathassák ki uzsorások. Erre nézve a miniszterelnök semmiféle megnyugtatót nem ad.

Ha már a földbirtokpolitikáról szolt Wekerle, érinthette volna azt is, hogy szándékában van-e a multban oly rettenetes pusztításoknak kitett erdségeinket megóvni vagy tovább is a fabárók prédája lesz ez a nemzeti kincsünk? Ezen a téren rendkívül sok a teendő. Arról sem hallottunk semmit, mi a miniszterelnök szándéka az Altruista bankkal? Kívánje-e ennek több helyen szépen bevált földbirtok

PROLÓG.

A nagyvárad Urleányok Kongregációja 1918. február 1-i ünnepélyére írta dr. Krüger Aladár, előadta Kovács Gizi.

Hölgyeim, uraim, — én vagyok a Prológ.
 Ott a hátsó sorban valaki mosolyog:
 Lányok ünnepélye, sok-sok csevegése,
 Ugyan, van itt szükség még bevezetésre?
 Lesz itt nyelvecskéknek ugyis szép munkája,
 Csak legyen, a ki majd sorjában kiállja.
 Nem kíváncsi senki itt az első szóra,
 Hanem — ha megérjük — a legutolsó.
 A ki azt megéli kellő egészségben,
 A prológot ugyis elfeledte régen,
 Ősz vagy kopasz léssen sok fiatal ember
 S kedves prézesünknek szakálla nő kender.

Efféle kellemes kilátások lévén
 Programmunk további rendje-sora révén,
 Ünnepélyünket csak megnyitom két szóval,
 Magyaros, őszinte szép Isten hozottal.
 Nyilvánosság elé kik először lépünk,
 Egy kissé — hogy mondjam — hát kimondom:
 [félünk.]

Mai estélyünkön sokat gondolkoztunk,

Komolyan s tréfásan mennyit álmodoztunk!
 Elhoztuk önöknek ime minden álmunk,
 Szerény bokréttákkal önök elé állunk
 S mit összegyűjtöttünk aggódó lélekkel,
 Átnyújtjuk őszinte, igaz szeretettel. —

Kis kongregációnk: ladik a tengeren.
 Körötte az élet zug, zajog szüntelen,
 Borzolja hullámát viharok gyors szárnya,
 Felszántja vad orkán dörögve, cikázva,
 Megpaskol, összezuz gógös acélszörnyet,
 Országok szeméből fakaszt véres könnyet.
 A mi kicsi sajkánk tovasuhan bátran,
 Bizva a tengerek tiszta Csillagában.
 Kormányunk erős hit: soha meg nem pattan,
 Áll rendületlenül derűben, viharban.
 Ismerünk örömet, ismerünk szenvedést,
 Csupán csak egyet nem: a kétségbeesést.
 Mi a hullámoknak — fehér fodrát látjuk.
 Villámban — az égi tiszta fényt csodáljuk.
 Bósz vihar, vész szárnya nem rettenthet vissza,
 A mi utunk végig bizton ki van írva,
 S bármi sötét felhő borítja be egünk,
 Egy csillag azon is csak átragyog nekünk. —

Müsorunkon léssen komolyság és tréfa,

Hiszen a vidámság is elkelhet néha.
 Nem hiába vagyunk komoly, nagy leányok,
 Szörnyű komolyan is nézzük a világot.
 Szigorun vigyázunk minden teendőnkre,
 Akár Sürger bácsi a kétszerkettőre,
 Pedig ő bankember s úgy tartja a fáma,
 Hogy a kétszerkettő öt, hat, tíz is nála.
 Értünk tudományhoz, nagy politikához,
 Sőt, csak próbálják meg, a főzőkanálhoz!
 Sütünk kenyérgyertyát, babjegylevest főzünk,
 Szénjeggel fliteni tanulhatnak tőlünk,
 S kukoricakávé friss tejjegyre öntve,
 Pompás pótreggelit adunk pótrfüstökre,
 Meg is édesítjük cukorjeggel szépen,
 Aki ezt kibírja, száz évig él éppen.

De nini! most látom: csak két szót ígértem
 S itt tartunk pontosan a századik évben,
 Ne vegyék rossz néven, ha tovább csevegtem,
 Mint aztj önök hitték s magam is terveztem.
 Jönnek még utánam sokan, nagyon sokan,
 Valamennyinek sok-sok mondókája van,
 Már sürgetnek is, hogy adjam át e helyet —
 Jön hát a gárda a szerény Prológ helyett
 S mit adunk jó szívvvel, aggódó lélekkel,
 Fogadják megértő, igaz szeretettel!

BÉKEMINŐSÉGÜ
pipere és fertőtlenítő szappanok
 nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ
 droguista
 „DIANA“ illatszertárában
 Bémer-tér 3.

politikáját egészséges irányban fejleszteni?

Sulyos bejelentés volt, mikor Wekerle közölte, hogy a háboru terheit nagyobb mérvű vagyonadó alapján kívánja kiegyenlítettetni. Ennél a pontnál nagyon megszivlelendő Tiszának az a gondolata, hogy a birtokosok ezt a hadi vagyonadót birtokuk egy részének átengedésével róhassák le. Ezt mi még kiegészítendőnek tartjuk azzal, hogy az ekként forgalomba kerülő ingatlant elsősorban a községek, másodsorban az állam vegyék át, esetleg maga a tulajdonos válthassa vissza. Mindenképpen kerülni kell azt, hogy ezen a réven a magyar föld egy része ismét uzsorások kezébe kerüljön.

Mint látható, Wekerle egész sor érdekes és fontos kérdést érint, melyekre bizony választ vártunk volna tőle. Ő azonban csak a már meglévő kérdést ismétli, a feleletet adja meg más.

A Színház szervezkedése.

Letelt a határidő, amely alatt a színház tagjainak nyilatkozniok kellett, hogy maradnak-e vagy nem.

Ennek nyomán sok kombináció kelt életre a színház körül. Beszélük, hogy Zsigmondy Anna megváltik a színpadtól, amelynek disze és ékessége s a magánéletbe vonul vissza. Elég érthetően céloztak arra, hogy Vigh Mancsi is eltávozik a színház kötelékéből s utódául Görög Olga jön vissza Debrecenből. Ez utóbbi hirt megerősítik.

Az eltávozók között van Kovács Margit, aki Berlinbe megy szeptemberben, Bihari Sándor, a közönség kedvence, aki a temesvári-budai szintársulathoz szerződött, mert mint mondja, bántotta, hogy egy másik baritonistával alkudozott a színház. Ez Barics Gyula Aradról, akit le is szerződtek.

Elszerződött Tompa Béla is Budapestre a Modern Színpadhoz. Mindezek a hírek azonban csak a szervezkedés első fázisaihoz tartoznak s bármily befejezeteknek látszanak, a szezon végéig sokat változtathat rajtuk Erdélyi Miklós és a távozók megegyezése. Nem olyan könnyen bomlik meg egy ilyen színházi együttes, mint amilyen most a Szigligeti-színháznál van. Viszont nem bizonyos, hogy ha ma a közönség előzőnli a színházi előadásokat, tekintet nélkül arra, mit ad a társulat s milyen az előadás, hogy ez a színházbajárás kedv megmarad-e akkor is, ha az előadások nivója esetleg csökken. Nem mindenütt a Csárdáskirálynő van a műsoron, Szegeden például Molière vonz zsufolt házat.

* Harisnyafejelés. Két pár női harisnyából egy párt és két pár férfi harisnyából egy párt készítek. Ára 1 kor. 30 f. Füzes-u. 14. szám.

Fenyeget a hadi-tubák.

Kik tubákolnak Nagyváradon? — Bánat-processzió Lindenbaumnál. — Kiss Dávid kuncsaftjai. — Végre egy félkiló tubák.

Négy-öt heti szünet és epedő várakozás után tegnap újra tubákhoz jutottak azok a divatból kiment emberek, akiknek sárga az orrlyuka s életük legnagyobb élvezete a *pulvis sternutatorius viridis*, magyarul: burnót.

A tubákolás szenvedélye a XVII. században kelt életre s a huszadik században teljesen lehanyatlott. Hajdan selyemharisnyás, térdnadrágos udvari emberek, diplomaták, hercegek és hadvezérek vigan és kecsesen tubákolnak s a legnagyobb kitüntetésnek tartották, ha valakit a tabatiére-ből elegáns mozdulattal tubákkal kínáltak meg. A tubákolásnak szabályai is voltak s amin ma mosolygunk, akkor a jó nevelés és előkelőség ismertető jele volt. Mikes Kelemen is tubákol, mert azt írja a „kedves néném”-nek, hogy küldjön tubákot, mert itten nincsen.

A tubákolás a dohányzás egyik neme volt, a felszipantásra használt finom dohánypor, az a burnót. A kiválogatott dohányleveleket szagos lében (szőlő, mazsola, tea, szalmiáklében) áztatták s aztán erjesztették, kiszáritották s végül megőrölik. Erjedés alatt a dohány nikotintartalmát jórészt elvesztette. Utána az illat fokozására rózsajolajat, glicerint kevertek belé s meg is festették. Így keletkeztek a sárga és a fekete tubákok.

De hol van most erre idő, munka, kedv és szükség? Tubák már csak elvéve jön, jórészt elmarad, elfogyott, megszünt. Hetenkint furcsa emberek bujnak elő külvárosi viyillókából s bekopogtatnak Lindenbaum Ignác nagytőzsdéjébe. Reszketeg ujjukat összekulcsolják s tubákért rimánkodnak. Kik ezek a kifakult, mult időkből ittmaradt emberek? Nyugalmazott kishivatalnokok, hivatalszolgák, rengeteg öreg asszony és a sok orthodox-zsidó. Ezeknek főképp szombaton szükséges a tubák, mert nem szabad szivarozniok s ehelyett bőségesen burnótoznak. E megható, furcsa, kétségbeesett sereghez Lindenbaum melegsavakat szokott intézni, s tegnap, *post tot discrimina rerum*, kiadott egy-egy félkiló tubákot Schwartz Sámuelnek (Zöldfa-utca) és özvegy Kohn Samunénak (Nagypiac-tér.)

Fel is vonultak a nagyváradai összes tubákosok s dekánt kapták a rég óhajtott port, a sárgát 3 korona 30, a feketét 2 K 50 fillérért csomagonként.

Mi a tubákolás? Egyik fajtája a nikotín-élvezeteknek, amelyhez azt a babonát fűzi a tubákoló, hogy tisztítja a szemet és az agyat. No, ez egészen nem bizonyos, de viszont sok tüszszentéssel jár (tüszszenteni, hát igaz) s rengeteg zsebkendőt igényel. Emellett a ruha tubákpóros lesz, a bajusz

összeragad s a szenvedély meggyötri azt, aki beleesett.

Ezelőtt hatféle tubákban válogathatott a tubákoló. Különleges tubákot egyedül Kiss Dávidnál kaphatott, aki maga is mérsékelten tubákol, azután: spanyol tubák, a gazdagok kedvence, közönséges burnót, ez szájmódsásra volt jó, bécsi rapé, ez fogmosásra volt használható, galíciai rapé, ezt fejfájás ellen használták, végül Albánia, ezzel sminkeltek. Ma jó, ha kétféle van, ha egyféle is van, sőt jó, ha van.

A legnagyobb burnótozó Nagyváradon Kupfer Ignác, aki osztálysorsjegyekkel foglalkozik. Mindkét zsinagóga előcsarnokában található 20—30 tubákoló. A megyében egyedül Ujpalotára adnak ki egy félkiló tubákot, ott a svábok szenvedélyesen szopják a tubákot. A magyar vidékeken nem kell a tubák, a magyar ember ritkán fanyalodik erre az élvezetre. Nagyváradon a Katonavároson kívül a Réten van tubákos ember. Itt Katz Márton és Sicher Herman (Széles-utca) kaptak tubákot. Eddig a város részére hetenkint 10 kiló tubák érkezett, ma legfeljebb egy félkiló. Jaj a tubákosoknak, valjon miféle tubákpótlót kapnak, ha nem gyártanak valódi tubákot?

Mert őket is fenyegeti már a hadi-tubák.

Hazaérkezett Czékus Kálmán tanár.

Három és fél évig Oroszországban.

Czékus Kálmán nagyváradai főreáliskolai rajztanár a háboru előtt, 1914. év nyarán a vakációt arra akarta felhasználni, hogy ismereteit bővitse s tanulmányutra ment Finnországba. Utazása közben vázlatokat készített.

Midőn a háboru Oroszországgal kitört, egyszerre elmaradt minden hír Czékus tanárról. A nagyváradai főreáliskola igazgatósága, Czékus Kálmán édesatyja mindent elkövettek, hogy valami értesítést nyerjenek róla, de eredménytelen volt minden erre irányuló kísérlet. Semmi hír nem érkezett az elveszett tanárról. Később megindultak a találgatások s hiesztelték, hogy mint kémet elfogták és kivégezték. Lassankint aztán napirendre tértek fölötte s csak édesatyja bánkódott fia elvesztése felett.

Most azután hazaérkezett maga az elveszettnek hitt tanár.

Tegnap délelőtt Becsey Ignác nagyváradai rendőrőrmester egy orosz katona ruhába öltözött embert vezetett Fluck Ferenc tb. rendőrkapitány elé, akit egy osztrák katona kísért.

Czékus Kálmán, a három és félévvel ezelőtt Oroszországban rekedt nagyváradai rajztanár volt. Elmondta, hogy a háboru kitörésekor elfogták s internálták. Miután pedig iratai között különböző vázlatrajzokat talál-

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-lag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

tak, osztrák kémnek tekintették és elzárták, majd hadbírótság elé állították. Már elkészült rá, hogy halálra ítélik, de szerencsére ezt elkerülte s kiszabadult fogságából. De mint internáltat kezelték tovább.

Elszállították Kazánba s beosztották az internáltak közé.

A orosz bánásmód és ellátás miatt ismét megszökött a Kaukázusba, ahol a rendőrök gyermekeit oktatta a rajzolásra; ettől kezdve némileg jobb dolga volt.

Az orosz forradalom után, amikor szabadabb lett a levegő Oroszországban; még jobban erőt vett Czékuson a honvágy s fokozottan kereste az alkalmat, hogy megszökhessen.

Erre csakhamar megjött az alkalom. A Kaukázusból egy hétig jött orosz katonaruhában, hol gyalog, hol valami alkalmatosságon egész a frontig. Brodynál jött át s Galiczián át folytatta útját, amíg az osztrák-magyar csapatok elfogták, mert orosz kémnek képzelték. Itt ismét keserves helyzetbe került, míg ki tudta magyarázni kiletét.

Végre tegnap, katonai kíséret mellett Nagyváradra érkezett.

Most édesatyját látogatja meg Abaujszántón, azután sorozás alá kerül, mert mint távollévő, katonai kötelezettségének még nem tett eleget.

Ennek elintézése után elfoglalja rajztanári állását a nagyváradai főreáliskolánál.

A Szociális Missziótársulat nagyváradai Leányklubjának nyilvános klub-délutánja.

A Leányklub, ezen életrevaló és még nem is egy éves intézmény érdekes keretben lép a nyilvánosság elé február 10-én a Kath. Kör Szent-László-termében délután 5 órakor, amikor változatos, gazdag, mégis gördülékeny műsort állított össze, amelyben fogunk találkozni szikrázó és kacagtató gondolattal, komoly elvek hirdetésével és az emberi gyöngeségek humoros ostromozásával, dallal és zenével.

Nem vonultat fel művészi gárdát, hanem saját erővel jelenik meg, hogy egy barátságos, meleg, közvetlen klub-délután mutasson be a közönségnek, párolgó teával kapcsolatban. A klub-délutánra a rendezőség meghívta Stadler Fridát, a Szociális Missziótársulat kültagját és munkatársát, aki kiváló előadó, avatott tollú író és páratlan, nagyarányú működést fejt ki, pl. beutazta, sok tapasztalatot gyűjtve, az elpusztított Erdélyt és számos nagy városban sikerrel tartott szociális előadást.

A változatos műsor a legközelebbi számban fog megjelenni. A társadalomban sikerült az ifjú Leány-klub lelkes gárdájának már eddig is páratlan érdeklődést kelteni s az ügyes és élénk rendezőség bizonyosan minden erejét és buzgalmát kifejti, hogy a várakozásnak minél jobban megfeleljen. Egy teajegy ára 2 korona, amely belépőjegyül is szolgál.

* A béli járás gazdasági tudósítója. A földmivélségi miniszter tegnap értesítette Biharmegye alispáni hivatalát, hogy a béli járás első kerületébe Molnár Lajos béli lakost nevezte ki gazdasági tudósítónak.

Köthet-e Oroszország különbékét?

Hivatalos jelentés a breszt-litovszki tárgyalásokról.

Budapest február 1. A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkából január 31-iki kelettel:

A politikai és területi kérdések rendezésére alakított német, osztrák, magyar és orosz bizottság Lenin elnöklésével ülést tartott.

Trockij napirend előtt szólalt fel s rámutatott, hogy a német lapok állítólag a pétervári távirati ügynökségtől származó táviratot közölnek, mely, ha hitelt adnak neki, a legrosszabb befolyással lehet a tárgyalásokra. A távirat szerint a munkások, katonák és parasztok tanácsának kongresszusán ő egy beszédben azt jelentette volna ki, hogy az orosz delegáció semmi esetre sem köt külön békét. Ez a hír kitalált és éppen ellenkezője annak, amit ő mondott.

Ezután Czernin megállapította, hogy eddig mindig a németek által megszállt területek kérdéséről tárgyaltak, indítványozza, kísérelje meg a bizottság az osztrák-magyar csapatok által megszállt területek kérdésének rendezését is. Előre megjegyzi, hogy az ukrán delegáció azon az állásponton van, hogy erről a kérdésről csupán az ukrán delegáció határozhat.

Trockij kijelentette, hogy az orosz kormány nevében tiltakozik a kievi rada delegációjának ezen felfogása ellen; közli azt is, hogy táviratokat kapott Kievből, melyek szerint a kievi helyőrség legnagyobb része az ukrán sovjet kormányhoz csatlakozott és a

rada további fennmaradása a legrövidebb idő kérdése.

Czernin szükségesnek tartja, hogy e kérdés tisztázása végett mielőbb tartsanak teljes ülést. Azt a kérdést intézi Trockijhoz: arra az álláspontra helyezkedik-e, hogy Ukrajna egyáltalában nem határozhat-e egyedül az önálló ukrán állam ügyeiben?

Trockij feleletében kifejtette, hogy az ukrán kormány, mely az orosz delegáció kötelékében képviselteti magát, azon az állásponton van, hogy Ukrajna az orosz köztársasági szövetség egyrészé és a döntésnek ama tényleges alapból kell kiindulnia, hogy az orosz köztársaságot föderáció alapján fogják kiépíteni.

E vita után elhatározták, hogy az ukrán delegáció illetékességét a területi kérdésekben a hoinapi teljes ülésben vitatják meg.

Az ülés Trockij felszólalásával ért véget, aki azt teszi szóvá, hogy Kühlmann egy közléséről van tudomása, aki azt mondta a lengyel miniszterelnöknek: indítványozni fogja a lengyel kormány képviselőinek a béketárgyalásokon leendő részvételét. Kérdezi, hogy a kérdést fel akarják-e vetni?

Kühlmann annak a reményének ad ki. fejezést, hogy valószínűleg lehetséges lesz a kérdést legközelebb napirendre tűzni. Czernin végül kijelentette, hogy a legmelegebben támogatni fogja a lengyel kormány képviselését, ha a pétervári delegáció a lengyel kormány képviselőit elismerné.

Mért halasztja az orosz kormány a békét?

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Az angol lapok szerint Ukrajnában a rada és a munkástanács között folyó harcokat Oroszországban feszülten figyelik. Az ukrán rada békét akar kötni Németországgal mielőtt a szovjet megbuktatná. Ha az ukrán szovjet felülkerekednék, ez mindenesetre a pétervári szovjet mellé fog állni és Trockij politikáját fogja támogatni. Ezért óhajtja a pétervári kormány a béketárgyalások elhalasztását, hogy megakadályozza, hogy az ukrán radával békét kössenek. Ha a rada győz, északi Oroszország válságos helyzetbe kerülne, mert élelmi-szerszükségletét Ukrajnából szerzi be.

A szovjet harcai Kaukázusban.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Szebasztopolból jelentik: Teres, Izodoxia, Jalta városok a szovjet csapatok kezére kerültek. Szinferopolnál 2000 tatár katonára ellentállást fejt ki. Orenburg elfoglalását óráról-órára várják. Butov kozák tábornok erezését szenvedett.

A buvárhajók Anglia körül.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Anglia körüli elzárt vidéken buvárhajóink öt gőzöst süllyesztettek el, melyeket nagy fegyveres kíséretből lóttak ki. A gőzösök legalább 3-3000 bruttó tonna tartalmuak voltak.

Német repülők Calais felett.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Lyoni táviratok jelentik Calaisból: Mult pénteken több német repülőgép repült el Calais felett s a heves elhárító tüzelés ellenére sok bombát tudott ledobni, melyekkel meglehetősen nagy kárt tettek tárgyakban, azonkívül több ember meghalt.

Orosz csapatok indulnak Besszarábiába.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A Times jelenti Pétervárról: Az orosz veres gárda nagy részét Besszarábiába küldték. Több pétervári ezred parancsot kapott, hogy tüzérséggel Bösszarábiába induljon.

Négy olasz rohamot vertünk vissza.

Budapest, február 1. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Az olaszok tegnap Asiagótól keletre négyszer intéztek rohamot új állásaink ellen. Minden egyes támadás az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett már tűzünkben meghiusult. A siker kiválóan tűzértségünk érdeme. A január 28-iki és 29-iki harcokban az egervidéki hatodik lövészezred és a hatodik népfelkelő ezred, a pilsent hetedik lövészezred, a 25-ik morva népfelkelő ezred, a tiroli császárvadászok második ezredének harmadik zászlóalja, valamint a 168. és 171. tiroli népfelkelő zászlóaljok különösen kiűntették magukat.

A vezérkar főnöke.

Berlin, február 1. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Felderítő osztagaink a flandriai angol állásokból foglyokat és géppuskákat hoztak be. A sűrű köd miatt a tűztevékenység az egész harcvonalon csekély maradt.

Olasz harctér.

Az asiagói fensikon élénkebb tűzérsegi harc. A Monte di Val Bella és a Col del Rosso felől az olaszok négy ízben nagyobb erővel újabb támadásokat kezdtek. A támadások mindannyiszor összeomlottak a tűzben az osztrák-magyar állások előtt. A többi harctéren nincs újság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Kievet körülzárták a szovjet csapatok.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A szovjet csapatok megszállták Bachmac fontos hadászati állomást és Kievet minden oldalról körülzárták. A rada elvesztette Ukrajna bizalmát, azért fehérgádát szerveznek altisztekből, nemesekből, a lefokozott lengyel és orosz tisztekből.

Helsingforsban rend van.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Helsingforsban a rend helyreállt. A vörös és fehér gárda csapatai között Sibov közelében harc folyik. A védőcsapatok hősiességgel harcolnak. A vörös gárda elfogta a viborgi tartománylönököt és számos városi hatósági személyt. Az eddigi harcokban a vörös gárda 82 halottat és 127 sebesültet veszített.

A francia szociálisták tiltakoznak.

Budapest február 1. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A francia kamarában Renandet szociálista pártja

nyilatkozatát olvasta fel. A szociálisták csak most az egyszer szavazzák meg a hadihitelt. Tiltakoznak a kormány diplomáciai hadjárata ellen. A kormány mélységesen hallgat a tartós béke megkötése felől, ami minális gyengeséget jelent.

Az Urleányok Kongregációjának farsangi estélye.

Az Urleányok Mária Kongregációjának tegnap volt első nyilvános fellépése — s az első fellépés az első sikert jelentette. A kongregáció ezzel a szereplésével megmutatta, hogy komoly jellegével nagyon is összefér a derűs vidámság. Rendkívül bájos, kedves dolog volt a kongregáció első fellépése; a közönséget egyszerre meghódították s a nyilvánosság előtt épp olyan bátran jelentek meg, mint a milyen bátran lépett a kongregáció annak idején az öntudatos katolicizmus zászlaja alá.

A Katolikus Kör Szent László terme egészen megtelt előkelő közönséggel; ott voltak többek közt: dr. Karácsonyi János c. püspök, dr. Vučkics Gyula, Brém Lőrinc, Lopussny Gyula, dr. Némethy Gyula, Imrik S. Zoltán, Mayer Antal kanonokok, Szücs Géza alezredes, Bozóky Gyula őrnagy, Balogh Kálmán, Somogyi Géza, Domanek Pál, dr. Imrik Gusztáv, dr. Szabó Vendel, báró Apor Vilmos, dr. Krüger Aladár, dr. Kovács Lajos, dr. Buday Gyula, Martos Gyula, Szilágyi Dózsa, Jancsó Lajos, dr. Kiss Döme, Lindauer Károly, Schriffert Béla, Bihari Ákos, Resch Mihály, Gyepes Imre, Sürger Bertalan, dr. Hoffmann Gyula, Kolthay Kornél, Fischhof Frigyes, Gálly Sándor és még számosan, különösen nagy számú előkelő hölgyközönség.

Az estélyt Kovács Gizi nyitotta meg Krüger Aladár prólójával, melyet lapunk tárcarovatában közlünk. A kedvesen előadott ötletes prólót zajosan megtapsolták. Utána Brán Mariska kiváló művészettel játszotta el Kuhlán 1. sz. szonátáját.

Ezután egy igen magas színvonalu, magkapó páros jelenet következett: Párkányi Norbert „Harmónia” című egyfelvonásosa. A jelenet mint irodalmi mű is nagyértékű, gondolatai szárnyalók, nyelvezete emelkedett. Ahogy pedig Szabó Erzsike és Rack Kálmán előadták, az a mű minden szépségét tökéletesen érvényre juttatta. Mindkét szereplőt viharosan megtapsolták.

Befejezte az estélyt Bokor Malvin „Az álom” című pompás vigjátéka, melyben a szereplők igazi színvonalú rutinnal brillirozottak. Valamennyien egyéni, a műkedvelői színvonalat messze felülhaladó alakítást produkáltak; a komoly és komikus szerepek egyaránt kiváló kezekbe jutottak, Somogyi Ily (kacagtatóan remek szakácsnő) és Margit (hetyke diák), Juth Magda (komoly mama), Csepregha Erzsike (pompás modern feminista), Tóth Erzsike (kitűnő doktorkisaszony), Orbán Nóra, Ilus és Martus, Marián Matild és Klemens Ica egyaránt csak a legnagyobb elismerést érdemlik, a melyből bőségesen kijutott a kitűnő izlésű és fáradhatlan, ötletes rendezőnek, Tóth Eleknek is. A közönség sokat kacagott a pompás előadás s végül a szereplőket és a rendezőt sok tapssal jutalmazta.

A kongregáció első fellépése minden tekintetben, anyagilag is fényesen sikerült.

..HIREK

* Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe. E napon mutatta be a Szűz Anya egyszülöttjét a jeruzsálemi templomban születése negyvenedik napján s az ősz Simeon a kis Jézust karjaira véve, e napon mondotta őt a világ világosságának. A ma meggyújtott szentelt gyertyák Jézust jelképezik, aki a világ világossága, az út, az igazság, az élet. — A mai ünnepen ünnepélyes istentiszteletek lesznek az összes egyházakban a szokott időben.

* Ugron bucsuja Biharmegyétől és Nagyváradtól. A lemondott belügyminiszter Ugron Gábor Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatóságától tegnap érkezett leiratában veszen bucsut, egyben köszönetet mond a törvényhatóság és tisztviselőik részéről tapasztalt támogatásért.

* Értekezlet az ügyvédi díjakról. Balás Elemér dr. törvényszéki elnök tegnap délelőttre értekezletre hívta meg az ügyvédi kamara tagjainak egyrészt, hogy az ügyvédi díjak rendezése ügyében meghallgassa kívánságaikat. Medvigy Gábor dr., Katz Lipót dr., Thury Kálmán dr. kamarai elnök, Fried János dr. és Fássy Lajos dr. főügyész jelentek meg az értekezleten s őszintén megmondották, amit az ügyvédek akarnak. A törvényszék tanácsa által megállapított díj-skálánál a nagyobb szubstvánumu pereknél 100.100 koronán felül méltányosabb díjazást kívánnak s a bűnügyi ügyvédi munkákat is jobban szeretnék díjaztatni, ezenkívül elvi jelentőségű határozatra volna szükségük az ügyvédi munkák díjazása tekintetében. Balás Elemér dr. elnök meghallgatta kívánságokat, megígérte, hogy az ügyvédség kívánságainak a jellzett értelemben érvényt szerez.

* A nők jövője, jelene és múltja olvad egybe azon tanulságos előadásban, amelyet dr. Személyi Kálmán a kir. kath. jogakadémia kiváló professzora fog tartani a szabadegyetem szerdai (február 6-iki) estélyén „A nők helyzete a magánjogban” címmel. Az estnek rendkívül érdekes műsorát szerencsésen egészíti ki dr. Popovici Miklós orvostudor, jogakad. m. tanárnak „Közegészségügy, kultúra és népjólét” című aktuális tárgyú előadása. A szerdai est — mint rendszeren — fél hat órakor kezdődik a Katolikus Kör nagytermében.

* Katonai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Farkas József 101. gy.-e.-beli főhadnagyot az újlágos legfelső dicséret elismeréssel tüntette ki.

* A Nőegylet választmányi ülése. A biharmegyei és nagyvárad Nőegylet február hó 3. napján délután 5 órakor a Lujza Otthonban választmányi ülést tart.

* Végy Pesti Hirlapot ha cukor kell. Nádudvarról jelentik: A szinmagyar községben a cukor egyszerre eltűnt. Nem kapható. A nádudvari magyarok a boltokat sorra feljárták s cukorért kunyoráltak a gyerek számára. Kaptak is, de csak akkor, ha vesznek Pesti Hirlap-ot. Így válik a közéletmezési mizéria a nem keresztény sajtó terjesztőjévé. Hát ezért is kell keresztény öntudat és keresztény nagy sajtó.

A párisi bombázás halottai.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) *Luganóból jelentik: Párisból érkezett legutolsó hírek szerint a repülőgépek bombáitól 45 személy halt meg. Az áldozatok között van 11 nő és 5 gyermek. A sebesültek száma: 207.*

Uj merénylet Lenin ellen.

Budapest, február 1. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Lenin ellen új merénylet történt, mely nem sikerült. Egy fiatal ember diák ruhában behatolt a Szmolny-intézetbe s ott lövöldözött. A golyók célt tévesztettek.

* **Tavasszal választás lesz.** Budapesti tudósítónk jelenti: Tóth János belügyminiszter kijelentette, hogy egy-két hónap alatt kiírják a választást. Egyben közölte azt is, hogy az Apponyi-párt megtartja vidéki pártszervezeteit. Malatinszky György Apponyi-párti képviselő — az éjjel érkezett hír szerint — nem csatlakozott az egységes párthoz.

* **A Kath. Kör mai hangversenye.** Ma délután fél 6-kor tartja a Kath. Kör jótékony célú hangversenyét a háboruban elesett honvédtisztek árvái és özvegyei javára. A mai koncert lesz előreláthatólag az idei tél folyamán rendezett jótékony célú akcióknak egyik legkiemelkedőbb eseménye.

A teljes műsor a következő:

1. Mozart: Nyitány a „Don Juan” operából. Előadja Scharf Károly vezetésével a honvédszenekar.

2. Beszéd. Tartja dr. Stokker József.

3. Jönnek a honvédek! (Szathmáry ezredes przemisli kirohanásának emlékére.) Szövege Emőd Tamástól. Zenéje Molnár Mihálytól. Éneklő dr. Dayka Endréné urasszony. Zongorán kíséri Resch Mihály.

4. Győzelmi ének. Háborus mődal. Szövegét írta dr. Wlassics Tibor báró. Zenéjét szerzette Resch Mihály. Előadja a honvédszenekar vezetésével a székesegyházi énekkar.

5. Hárfatrió. Oelschlägeltől. Előadják: Nagy Ferenc (hegedű), Kürti István (celló) és Albert Ede (hárfa).

6. Osszián. Mődal Beschnitt után vegyes karra alkalmazta Resch Mihály. A honvédszenekar kíséretével előadja a székesegyházi énekkar.

Belépési díj: Zsöllye 3 K. Támlásszék 2 K. Erkély 1-sor 2 K, a többi sor 1 K 50 f. Allóhely 1 K. Felülfizetéseket a Szurmay Sándor-alap javára köszönettel fogadnak és hirlap utján nyugtáznak.

* **A nagyváradi munkás-gimnázium** a szénstünet miatt félbenmaradt előadásait folyó évi február hó 4-én, hétfőn este 7 órakor kezdi meg újra a Bazár-épületbeli iskolában.

* **A Népszövetség vasárnapi mozi-délutánja.** Mint már jeleztük, a Kath. Népszövetség vasárnap délután mozi-előadást tart a Kath. Kör Szent-László-termében. A műsor a következő:

1. A „Deutschland” megérkezése Brémába.

2. A győzelmes hadsereg. (Vigjáték.)

3. Hogyan készül a film? (Természetes.)

4. A házasság örömei. (Bohózat.)

5, 6, 7. Czernovska, az orosz nevelőnő. (Splendor-film, 3 felvonásban.)

Belépti jegyek ára kath. körü és népszövetségi tagoknak 30 fillér, vendégjegy 50 fillér. Az előadás kezdete 5 órakor, teremtetés a pénztárnyitással egyidejűleg fél 5 órakor.

* **A Katholikus Kör keddi vetítőestélye.** A Katholikus Kör keddi vetítőestélyén *Klacsó Olivér* hadnagy fog előadást tartani a Monarchia flottája a háboruban címmel. A kétségtelenül igen érdekes előadás iránt élénk az érdeklődés. A vetítőest 5 órakor kezdődik.

* **Apponyi és Andrássy pártja feloszlott.** Budapesti tudósítónk jelenti: Az Apponyi-párt ma délelőtt kezdte meg értekezletét és délben Apponyi betegsége tekintettel megszakítva, délután folytatták az értekezletet. Elfogadták az elnöki tanács azon javaslatát, mely kimondja a párt feloszlását s az egységes párthoz csatlakozását. Benedek János indítványozta, hogy támogassák Wekerle kormányát, de ne lépjenek be az új párdba. Nem fogadták el az elnöki tanács javaslatát: **Bizony Ákos, Benedek János, Matta Árpád, Plathy György, Ráth Endre.**

Az alkotmánypárt fél 6-kor **Andrássy Gyula** elnöklete alatt tartotta meg értekezletét. **Dessevffy Emil, Neszrebiczky György, Bolgár Ferenc** szóaltak fel. A párt egyhangulag kimondta feloszlását s az új párthoz csatlakozását.

* **Választások a városnál.** **Bodó László** nagyváradi rendőrfelügyelő a 82. gy. ezredben szolgált, mint főhadnagy s résztvett az oroszok elleni harcokban. Az egyik ütközetben elfogták. Később a moszkvai kórházban elhalt. Most jött meg Nagyvárad városához haláláról a katonai hatóság hivatalos értesítése. A városi tanács **Bodó László** halálát a februári közgyűlésen bejelenti. A megüresedett rendőrfelügyelői állásra kiírják a pályázatot. Így a márciusi közgyűlésen választás útján töltik be **Bodó László** helyét. — **Ujfalussy Zoltán** városi irnok állása szintén megüresedik, mivel **Ujfalussy Zoltán** nyugdíjazását kérte.

* **A városi kézbesítők kérelme.** Nagyvárad város kézbesítői évi 160 korona lakbért kapnak. Most kérvényt adtak be a városhoz, amelyben kérik lakbérüknek 400 koronára emelését. Kérvényükben hivatkoznak a mostani nehéz viszonyokra, hogy egy 1 szobás lakás évi bére 320—400 korona.

* **Csecsemőhulla az Epreskertben.** Tegnap hajnalban a tejközpont éjjeli őre, **Kovács Lajos** egy jól kifejtett, megmerevedett csecsemőhullát talált. A hullát bevitte a vasuti rendőrségre. Dr. **Barna Ármin** tisztiorvos, aki a hullát megvizsgálta, megállapította, hogy a lelkellen anyja a felfedezés előtt 2—3 órával tette ki gyermekét.

* **Esküvő.** **Protmann Arthur** cs. és kir. tüzérszázados január hó 31-én tartotta esküvőjét **Schwarz Géza** ny. honvédelezredes leányával **Micivel**, Nagyváradon.

* **A Ref. Leányegyesület mai farsangi estélye.** A Ref. Leányegyesület ma, szombaton este fél 8 órakor tartja farsangi estélyét a Vigadó nagytermében. A belügyminiszter a jótékony célra tekintettel ez estélyre a zárórát éjjel 1 óráig meghosszabbította. Az estélyre majdnem minden jegy elkel s így az erkölcsi sikeren kívül az anyagi siker is biztos. Igen nagy az érdeklődés a „Hamupipőke” című 3 felvonásos daljáték iránt, melyben a főszerepeket **Sulyok Ica, Schönberger Emmi, Papp Magda** és **Petróczy Alice** játsszák. **Szabó Pipi** táncot mutat be, azonkívül színre kerül egy tréfa is, melyre nagy ambícióval készülnek a szereplők. A rendezőség ezúton hívja fel a közönséget, hogy azok, kik ez estélyre jegyet előjegyeztek, jegyeiket ma délelőtt 10 órakor a Vigadó nagytermében vegyék át.

A rendezőség a következőkre hívja fel a közönség figyelmét:

1. A thea-estély pontban fél 8 órakor kezdődik.

2. A földszinti ülőhelyen kérjük a hölgyeket kalap nélkül megjelenni.

3. Egy drb thea-jegy ára 2 korona, amelynek a megváltása nem kötelező.

* **Tragikus halál.** Budapesti tudósítónk jelenti telefonon: **Dr. Wasziljevics Emilné, Mihályfi Károlynak**, a Nemzeti Színház művésznének 33 éves leánya tragikus szerencsétlenség áldozata lett. **Dr. Wasziljevics ügyvéd**, a volt budapesti alpolgármester öccse, aki szabadságra jött, ma délelőtt ellátogatott hozzá és szolgálati revolverét az asztalra tette. **Wasziljevics Emilné** 12 éves leánya, **Fedora** játszani kezdett a revolverrel, mely elsült s a golyó **Wasziljevicsné** szívére járta át s azonnal meghalt. A sietve érkezett mentők csak halálát konstatálhatták.

* **Adományok.** A nagyváradi kir. kath. jogakadémia Szabadoktatási Bizottságának céljaira adakoztak: **dr. Grócz Béla** nagyprepost 300, **dr. Karácsonyi János** c. püspök 100, **Kohn Dávid** bórkereskedő 30, **Boros Jenő** lapkiadó 10 K.

* **A Katholikus Népszövetség** huszhatyó kedden, február 12-én vig délutánt rendez a Katholikus Kör Szent László termében. A műsort később közöljük.

* **Az orosz foglyok tivornyázásáról** irtak egyes lapok a napokban. A tivornyát szerintük a Fácánsorban rendezték volna az orosz foglyok. Utánna néztünk a dolognak, a rendőrségen senki sem tud felvilágosítást adni a dologról, még azok a detektívek sem, akiket az egyik lap a dologban névleg is szerepeltet. Ugy látszik, hogy az illető lapok „rossz helyről” szereztek információkat.

* **Hétfőn kezdődik a tanítás a községi iskolában.** **Réz Mihály** tanfelügyelő közli, hogy hétfőn, e hó 4-én az összes községi elemi és polgári iskolákban a tanítások ismét megkezdődnek.

Az állami iskolákban a tanítás február 4-én megkezdődik. *Igazgatóság.*

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó rokonaink, barátaink és jóismerőseinknek, kik szeretett fiunk végtisztességén fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket. **Bartus Lajos** és családja.

Közigazgatási bejárás. A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy a várad-velencei vasútállomás kibővítésének közigazgatási bejárását február 12-re tűzte ki s annak vezetésével dr. Fináczy Béla miniszteri osztálytanácsost bízta meg. Felhívja a várost, hogy a közigazgatási bejárásról képviseltesse magát. A kibővítés csekély jelentőségű.

Temetés. Tegnap délután helyezték végső nyugalomra az alig 24 éves korában elhunyt Bartus Sándor hült tetemét. A derek ifjú a harctéren szerzett betegségben halt el. A temetésen óriási résztvevő volt jelen. A gyászszertartást Perderka Sándor segédlelkész végezte. A koporsót teljesen elborították a szebbnél-szebb koszorúk. Az elhunytat a várad-olaszi temetőben, édesanyja hamvai mellé helyezték.

Női biciklit veszek. Rákóczi-ut 8. Házfelügyelő.

Ruhák, férfiöltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, kelengyeneműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában, Nagyvárad.

Gyár telefonszám 34. Felvételi üzlet 14-69.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.
Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Színház.

Heti műsor:

Szombat délután: Tavasz és szerelem.
Szombat este: Vasgyáros.
Vasárnap délután: Tessék szellőztetni!
Vasárnap este: Lavotta szerelme. (Bemutató előadás.)

Hétfő: Lavotta szerelme.

Kedd: Lavotta szerelme.

Szerda: Lavotta szerelme.

Csütörtök: Timár Liza.

Péntek: Vasgyáros.

Szombat délután: Tessék szellőztetni.

Szombat este: Zsuzsi kisasszony.

Vasárnap délután: Obsitos.

Vasárnap este: Ocskay brigadéros.

Vasgyáros. Szombaton este Ohnet nagyszerű színműve a Vasgyáros tölti be a műsort, a címszerepben Bihari Ákossal. Clairt Hevessy Mariska, Athanaist H. Körössy Juci, Clair édesanyja szerepét Gazdy Aranka, Susannet Polgár Mariska, Bligny herceget Tóth Elek, Octavot Várady Lajos játssza.

Tessék szellőztetni! A műsor egyik legvidámabb, legmulatságosabb bohózta: Tessék szellőztetni: szórakoztatja a közönséget, abban a pompás szereposztásban, amely a Tessék szellőztetni bemutatójának oly kiváló sikert biztosított.

Bemutató a szerző jelenlétében. A tegnapi próba már fényes bizonyosságát szolgáltatja annak, hogy mily kitűnő egybevágó és stílusosan rendezett előadásban kerül színre nálunk vasárnap este Vágó Béla és Barna Izsó pompás daljátéka, a Lavotta szerelme. Megkapóan szép történelmi lyra ez, amely régi zenei motívumokban gazdagon hozza elénk egy szép, daliás kor emlékeit. A Lavotta szerelme vasárnap esti bemutatóján jelen lesz a szerzők közül Vágó Béla, akit kétségtelenül zsufolt ház fog ünnepegni.

Értesitem

a t. hölgyközönséget, hogy kozmetikai műtermembe bevezettem a hölgyfodrászatot, Pölöskey a jó hírű hölgyfodrász szakkerü vezetésevel. Minden hajmunkát, parókát a legmodernebb kivitelben készítik. Hajfestés minden színben. Ondoláció 2-50 K. Hajmosás 4 korona. Arcápolás, manikűr, hajszálszedés villannyal utánnövés nélkül. Arcúdíítás vizitenként 5 kor. Deák Ferenc-u. 7. I. em.

HIRSCHFELD VILMA.

IRODALOM

Az Új Idők legutóbbi számában Kádár Lehel folytatja A három galamb című regényét. Elbeszéléseket irtak, Szikra, Farkas P. I., Molnár Jenő. Versekét Dutka Ákos, Pap Zoltán, Osváth Eszter, Szebbnél-szebb képek és Mühlbeck Károly fejlecei teszik változatossá a füzetet. Előfizetési ára negyedévenként 9 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 16. sz.

A margittai járás főszolgabírójától.

266-918.

Pályázati hirdetés.

Margitta községben és a magyar-kézi községben megüresedett segédjegyzői állásokra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi február hó 15-ig adják be.

A margittai segédjegyzői állás javadalma: 1400 kor. készpénz fizetés és 300 korona lakbér.

A magyar-kézi segédjegyzői állás javadalma 1400 korona készpénz fizetés és egy szobából álló butorozott lakás használata.

A választások kitűzése iránt külön fogok intézkedni.

Margitta, 1918. január 30.

Dr Halász Elemér
főszolgabíró.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona gyógyszer-tár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálcá fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Liköröskészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehé	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sőtartó színes	5.-
Majolika vizeskanos színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ebédőlkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágottas kész. sz. aranyozással	26.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalásban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpöcsésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkeretek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Meghívó.

A Nagyváradi Takarékpénztár

71-ik évi közgyűlését
1918. február hó 10-én d. e. 10 1/2
órákor tartja saját helyiségében,
melyre a tisztelt részvényeseket
ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1917. üzleti év eredményéről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1917. évi zárszámadások megvizsgálásáról, a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal és felmentvény megadása.
 3. Az alapszabályok 40. §-a értelmében 6 váltóbíráló választása 3 évi időtartamra.
 4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíj-alap állásáról.
- A mérleg eredeti példánya folyó évi február hó 2-től az üzleti helyiségben a részvényesek által megtekinthető.

Nagy-Várad, 1918. január 18.

Az igazgatóság.

Kivenat az alapszabályok 15. és 16. §-aiból:

Érvényes határozathozatalára a közgyűlésen legalább 25 olyan részvényesnek kell jelen lenni, kik az alaptörvénynek legalább egynegyed részét képviselik.

Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az öt illető szavazat mennyiségéről térítvényt kap.

Hatóságoktól, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatoktól kiadott letéti igazolványok, az eredeti részvények helyett a közgyűlésben részvevési jogot adó letét gyanánt fogadtatnak el.

Egy tulajdonos nevére szóló részvényekről csak egyetlen térítvényt adható ki.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

ALABÁSTROM
pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere
szappan főleg azon körülmény-
nek köszöni nagy közkedvelt-
ségét és jó hírnevét, hogy a
legtisztább és legjobb anyag-
ból készül s tartós és kelle-
mes illattal használatban külö-
nös enyheség és dus fehér
habja által tűnik ki, miért is
a bőr tisztátalanságát eltávo-
lítja s annak egyuttal szép
üde kinézést és bársonyszerű
simaságot kölcsönöz, éppen
ezért a legelőkelőbb körök-
ben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom
piperezappanok:

Ibolya, gyöngyvirág, rózsza, orgona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjvra höl-
gyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszerárában Nagyvárad

Szent László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztítóso-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Képkerekezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáron lévő nagy üvegekészlet
miatt olcsó árban, gyorsan készül-
nek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerekezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchényivel szemben. !!

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmi-
rok, női fehérne-
müek, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE

áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
.: helyiségben. ::

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálás Tungstám-égyők
állandóan raktáron.

Közgyűlési meghívó.

A Bihar megyei Takarékpénztár 1918. február hó 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Nagyváradon, az intézet székházában megtartandó

45-ik évi rendes közgyűlésére

a t. részvényesek meghívottnak.

Napirend:

1. Jegyzőkönyvhitelesítők és jegyző kijelölése. (Alapsz. 50. §-a.)
2. Az igazgatóság évi jelentése. Az 1917-ik évi zárszámadások előterjesztése, a nyugdíj-alap számadása, a felügyelő-bizottság jelen-

tése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat és a felmentvények megadása.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit vagy ezekről valamely hatóság, bíróság, közpénztár vagy hitelintézet által a számok pontos felsorolása mellett a közgyűlés napját megelőző 80 napon belüli kelettel kiállított letéti jegyet, melynek valóságát a takarékpénztár vizsgálni jogosult, a társaság pénztárába letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető és belépti jegyül is szolgáló közgyűlési igazolvánnyal látatják el.

Részvényes meghatalmazott által is képviselhető magát, kinek azonban szintén szavazatra jogosult részvényesnek kell lennie, kivételnek a kiskorúak, kik gyámjuk, gondnokság alatt állók, kik gondnokuk, nők, kik férjük, társulatok vagy egyletek, melyek törvényes képviselőjük által képviselhetik magukat.

Az évi zárszámadás, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a t. részvényesek által megtekinthető.

A Bihar megyei Takarékpénztár zárszámadása 1917. évről.

Mérleg-számla 1917. december 31-én.

TEHER

VAGYON

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Készpénz: a pénztárban	57,552	08			Részvénytőke 10,000 drb. 250 K-ás részvény	2,500,000			
" " pénzügyintézeteknél elhelyezve	276,422	54	333,974	62	Tartalékalapok*	360,159			
Leszámitolt váltók*	5,659,165	73			Tisztviselői nyugdíjalap**	363,620	06	3,225,779	06
Jelzálogkölcsonők	791,868	07			Szunyogh Péter-alap	2000			
Folyó számlai kölcsönök**	1,052,270	31	7,509,450	11	Könyvecske-betétek	3,960,648	50	5,919,095	21
Zálogkölcsonők	6,146				Folyószámlai betétek	1,958,446	71		
A takarékpénztár értékpapirjai			3,122,221		Visszleszámitolt váltók	1,473,758		1,732,696	65
Intézeti székház			225,000		Átruházott jelzálogkölcsonők	258,938	65		
					Kifizetetlen osztalékok			4,452	50
* Jelzálogilag biztosított váltók 4 218,425 K 21 f					A jövő évet illető kamatok			43,042	97
Értékpapírral fedezett váltók 470,206 K 11 f					Betéti kamatok			10,334	97
Személyi hiteli, kezességekkel ellátott váltók 970,584 K 41 f					Tiszta nyereség			255,244	37
5,659,165 K 78 f									
** Bekebelezéssel biztos. folyószámlák 251,202 K - f									
Hadikölcsön kötvényekkel fedezve 381,850 K 20 f									
Egyéb értékpapírokkal fedezve 187,000 K - f									
Városi és egyéni közkölcsonők 89,000 K - f									
Váltókkal fedezve 143,318 K 11 f									
1,052,270 K 81 f									
			11,190,645	73				11,190,645	73

* Jelenlegi hozzájárulással 400159 K-ra emelkedik.
** Jelenlegi hozzájárulással 368488 K 38 f re emelkedik.

VESZTESÉG

Nyereség- és veszteség-számla 1917. december 31-én.

NYERESÉG

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Passiv kamatok			353,445	64	Aktiv kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek			733,903	57
Tisztviselők és szolgák fizetése és lakbéré	61,707	60			Házbérfőjvedelmek			29,558	71
Tisztviselők és szolgák hadisegélye és drágasági pótléka	20,602	15			Befolyt leirt követelések			1,948	98
Üzletköltségek	32,564	63	114,874	38	1916. évi nyereség-áthozat			12,078	49
Takarékpénztári adók	25,263	32							
Betéti kamatok utáni adók és illetékek	20,091	40	45,354	72					
Jótekonycélú kiadások			6,925						
Veszteségi leírások			1,645	64					
Tiszta nyereség			255,244	37					
			777,489	75				777,489	75

Nagyvárad, 1918. január hó 18-án.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Gróf Tisza Kálmán
elnök.Havas Mór
vezérigazgató.Dr Fleischer Lajos
igazgató.Dr Schweiger Ede
igazgató.Conrad Ottó
igazgató.Grüner Tivadar
igazgató.Tatár Zoltán
igazgató.Fráter Barnabás
alelnök.Ervin Kálmán
igazgató.Dr Moskovits Miklós
igazgató.Zsolnay Adolf
igazgató.Szász Gyula
cégvezető.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Tabéry Ármin
f. ü. biz. elnök.Dr Des Echerolles Kruspér Gilbert
f. ü. biz. tag.Juricskay Barna
f. ü. biz. tag.Szeszich Elek
f. ü. biz. tag.Hanslián Ede
főkönyvvezető.Mihelyi Pál
f. ü. biz. tag.Ringelhann Lajos
f. ü. biz. tag.

Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t. Nagyvárad.

Mérleg-számlája.

TARTOZIK

KÖVETEL

VAGYON	Korona	f.	Korona	f.	TEHER	Korona	f.	Korona	f.
Pénztárkészlet:					Részvénytőke:*			12000000	—
Pénztárban	371926	77			30.000 drb. részvény á 400 K				
Pénzüstézeteknél	3473243	44	3845170	21	Tartalékok:**				
Értékpapírok:					Rendes tartalékalap	650000			
Állampapírok	4976712	—			Külön tartalékalap	1050000		2000000	—
Záloglevelek és egyéb kölcsönkötv.	2676962	—			Értékpapír tartalékalap	300000			
Bank és takp. részv. és sorsjegyek	418317	—			Alapok:				
Vidéki pénzüstézetek és affilált vállalatok részvényei	1099350	—			Nyugdíj-alap	438954	91	449954	91
Nyugdíjalap értékpapirjai	9171341	—			Ösztöndíj-alap	10000			
Befizetés a Pénzüstézeti Központnál üzletlétszerekre	438954	91			Betétek:				
Szelvények	57200	—	9674434	22	Könyvecskékre	20163563	35	27942046	45
Váltótárca	6938	31	15197339	84	Folyószámlán	7778483	10	1012199	—
Ingatlanok:					Visszleszámított váltók			4464704	85
Intézeti házak Nagyváradon és a fiókok székhelyein	1112915	—			Hitelezők				
Berettyóújfalui áruaktár	167531	33			Engedményezett jelzálogkölcsönök	2172607	23		
Egyéb ingatlanok	56838	24	1337284	57	Engedményezett törleszt. kölcsönök	2653678	58		
Jelzálogkölcsönök:					Engedményezett kötvény kölcsönök	156735	58	4983021	39
Törlesztéses	2718193	04			Hátralékos osztalékok			8071	—
Kamatkozó	3495351	15	6483630	50	Átmeneti tételek:				
Kötvény	270086	31			Lerovatlan betétkamatadó	43043	13		
Adósok:					Jövő év javára beszédett kamatok	238359	25	281402	38
Előlegek hadikölcsönre és más értékpapírokra	14079287	09			Nyereségáthozat a múlt évről	28099	39		
Egyéb fedezet mellett	3515570	32	17594857	41	Ez évi tiszta nyereség	964217	38	992316	77
Leltár:									
Pénzszekrények, safe-ek, berendezési tárgyak központban és fiókoknál			teljesen leírva						
			54132716	75				54132716	75

* Ebből 25400 drb = 10.160.000 K részesül az 1917. évi osztalékban.
** Ezidei hozzájárulással 2.100.000 korona.

TARTOZIK

Nyereség- és Veszteségszámlája

KÖVETEL

VESZTESÉG	Korona	f.	Korona	f.	NYERESÉG	Korona	f.	Korona	f.
Kamatok, betét, folyószámlai, visszleszámítási, lombard, cedált jelzálog kamatok	1033054	41			Nyereség áthozat a múlt évről			28099	39
Tiszti fizetések, tiszti pótlékok és lakbérek	140174	22			Kamatok: váltó, jelzálog, törleszt. jelzálog, értékpapírok, folyószámlai kölcsönök után és vegyes bevételek.	2332897	14		
Üzleti költségek és irodabér	79956	59			Fiókjaink nyeresége (a befektetett tőke kamatai, az idevágó összes személyzeti fizetések és az összes költségek levonása után)	82396	23		
Állami, községi, betétkamat-adók és illetékek	179872	84	1575001	61	Ez évi házbérfelvételeim	63630	03	2589218	99
Összes leírás	141943	55			Leírásból befolyt	60295	59		
Nyereség áthozat a múlt évről	28099	39	992316	77					
Ez évi tiszta nyereség	964217	38						2567318	38
			2567318	38					

Nagyvárad, 1917. december hó 31.

A pénztárért:
Rác JakabRóna Ármin
aligazgató.A könyvelésért:
Kormos József
cégvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Reismann Mór
elnökDr Fássy Lajos
alelnökFarkas Izidor
Fleissig Sándor
Dr Grósz Menyhért
Grósz ZsigmondKálmán Henrik
Katona Zoltán
Kövér Endre
Krausz Dávid
Dr Miskolczi FerencDr Popper Ákos
vezérigazgatóMarkovits Antal
Nagy Márton
Rendes Vilmos
Zathureczky István

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr Matolay Károly
elnökBiszterszky Iván
Déri Vilmos
Hunyadi FerencRosenberg Izsó
Dr Sarkadi Lajos
Dr Stern Ödön

felügyelő-bizottsági tagok

Vály Géza
Wechsler József
póttagok